

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Релігійна організація «Вищий духовний навчальний заклад
«Таврійський християнський інститут»**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕ 2.2.1.03 «Новий Завіт»
№04 Богослов'я
№ 041 Бакалавр богослов'я

*Розглянуто та схвалено
Вченою радою РО «ВДНЗ «ТХІ»
Протокол № 10/5-6 від 20.04.2018 р.*

Херсон – 2018

1. Дані про розробника дисципліни

Прізвище, ім'я, по батькові розробника	Городецький Микола Олександрович
Викладач ТХІ	Магістр богослов'я

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 18	Галузь знань 04 Богослов'я	Нормативна	
Загальна кількість годин 540 – д.в. 450 – з.в.	Спеціальність 041 Богослов'я	Рік підготовки	
	Освітня програма Бакалавр богослов'я. Християнське керівництво	3-й, 4-й	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 6 год	Рівень вищої освіти: бакалаврський	180	36
		Семінарські	
		90	36
		Самостійна робота	
		270	378
		Вид контролю: залік, іспит	

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення світу Нового Завіту (іудейської та греко-римської історії), основних літературних рис, богословської значущості 4-х Євангелій, Дій Святих Апостолів, Послань Апостолів та Книги Одкровення, а також походження канону Нового Завіту. Керівництвом для лекцій, дискусій та вимог є важливість проповіді, навчання і християнського життя. Буде зроблено огляд окремих основних проблем, які розглядаються при поглибленому вивченні Нового Завіту.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

1. Розуміти культуру і релігію Стародавнього Близького Сходу в період часу між завершенням Старого Завіту і початком ери Нового Завіту, з особливим ухилом на єврейську релігійну культуру, яка вплинула на розвиток ранньої християнської церкви.
2. Розуміти культурну і релігійну обстановку, в якій були написані книги Нового Завіту.
3. Знати авторство і зміст книг Нового Завіту.
4. Оцінювати проблеми, які виникають при дослідженні книг Нового Завіту.
5. Вміти визначати і обговорювати теорії сучасних критиків Нового Завіту, з тією метою, щоб вступати з ними в прямий, або непрямий діалог, для захисту недоторканності Біблійного тексту та авторства першого століття.
6. Розуміти як застосовувати в нашому сучасному житті витлумачені умовиводи, виведені з вивчення поведінки ранніх християн в їх світі.
7. Розвивати більш глибоку присвяченість виконанню Божої волі, залучаючись до християнського служіння.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетенції):

Інтегральна компетентність	Здатність використовувати отримані знання, уміння й навички для власного особистісного зростання та ефективного служіння
Загальні компетенції	<ul style="list-style-type: none"> • здатність використовувати основи знань з дисципліни в процесі духовно-морального розвитку; • володіти пошуково-інформаційними та науково-пізнавальними навичками; • здатність застосовувати отримані знання для вирішення професійних завдань; • здатністю актуалізувати уявлення в області протестантського богослов'я і духовно-моральної культури для різних аудиторій
Спеціальні (фахові, предметні) компетенції	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні терміни і поняття дисципліни; • священних письменників кожної книги; • час, місце, мету написання книги; зміст книги; • основних отців і вчителів Церкви, які залишили свої праці, посвячені вивчанням та тлумаченням змісту Священного Писання Нового Завіту. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснити детальний екзегетичний аналіз змісту текстів священних книг Нового Завіту; • виокремлювати методологічну специфіку та ідейно-концептуальний каркас усіх напрямів алегоричного й духовного змісту євангельських текстів та апостольських послань; • аналізувати тексти Священного Писання у філософському дискурсі.

Міждисциплінарні зв'язки:

Курс “Новий Завіт” є дисципліною, в якій насамперед ідеться про текст Священного Писання, його історію, формування і тлумачення. Зважаючи на те, що всі богословські дисципліни ґрунтуються на словах Священного Писання як Старого, так і Нового Завіту, тому сам предмет “Новий Завіт” безпосередньо пов'язаний зі всіма богословськими дисциплінами, а водночас певною мірою і з релігієзнавчими та філософськими.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- 1) Чотири Євангелія;
- 2) Книга Дії святих Апостолів;
- 3) Послання апостола Павла;
- 4) Соборні послання;
- 5) Книга Одкровення апостола Йоана Богослова або Апокаліпсис.

4. Програма навчальної дисципліни “Новий Завіт”

Змістовий модуль 1: Чотири Євангелія

Тема 1. Вступ. Структура Нового Завіту. Історичний фон Нового Завіту

Загальне поняття про книги Нового Завіту. Історичний фон Нового Завіту. Партії іудаїзму.

Тема 2. Дослідження Євангелій

Тексти. Деміфологізація. Пошук Історичного Ісуса. Синоптична проблема. Канон Нового та Старого Завітів. Літературний жанр. Датування

Тема 3. Євангелія від Маттея

Автор. Генеалогія та Різдво (1 гл.). Мудреці та Ірод (2 гл.). Йоан Хреститель та Хрещення Ісуса (3 гл.). Спокуси Ісуса (4 гл.). План Євангелія. Центральна тема. Портрет Ісуса (5-7 гл.). Бути учнем (8:18-22).

Утихомирення бурі (8:23-27). 12 апостолів (10 гл.). Посольство від Йоана Хрестителя (11:1-15). Спір про суботу (12:1-8). Притчі Ісуса (13 гл.). Перше помноження хлібів (14:13-21). Ісус та фарисеї (15:1-20). Преображення (17:1-8). Короткий огляд гл. 18-23.

Тема 4. Матей 24-25 гл. (Малий Апокаліпсис)

Сучасні погляди на проблему. Антихрист. Структура. Тлумачення 24-25 гл.

Тема 5. Матей 26-28

Пасха. Страждання, смерть, Воскресіння. Ісус з учнями.

Тема 6. Євангелія від Марка

Огляд гл. 1. Зцілення розслабленого (2:1-12). Оздоровлення сухорукого (3:1-12). Родичі Ісуса (3:31-35). Приборкання бурі на морі (4:35-41). Одержимий бісами (5:1-20). Смерть Йоана Хрестителя (6:14-29). Ісус іде морем (6:45-56). Ісус і хананеянка (7:24-30). Визнання Петра (8:27-30). Портрет Ісуса. Центральна тема (8:31-33). Сповідання римського сотника (15:39). Епілог (16:9-20).

Тема 7. Євангелія від Йоана

Тема (20:30-31). Ціль. Портрет Ісуса. План. Пролог (1:1-18). Частина 1 (1:19 – 12:19). Свідчення Йоана Хрестителя про Ісуса (1:19-34). Перше чудо (2:1-12). Ісус виганяє торговців з храму (2:13-25). Ісус та Никодим (3 гл.). Ісус та самарянка (4:1-42). Оздоровлення при Витесді (5:1-15). Помноження хлібів (6:1-15). Свято Кучок в Єрусалимі (7:1-13). Ісус та жінка (8:1-11). Зцілення сліпого (9:1-41). Ісус – добрий пастир (10:1-21). Воскресіння Лараря (11:1-44). Інверсія (12:20-50). Частина 2 (13:1 – 17:28). Обмивання ніг (13:1-20). Обіцянка про Святого Духа (14:15-31). Виноградна лоза (15 гл.). Святий Дух (16:1-16). Молитва (17 гл.). Заключення (18-21 гл.).

Тема 8. Євангелія від Луки

Ранні Кодекси. Автор. Внутрішні та зовнішні свідоцтва. Дата. План. Богословські акценти. Теми уривків з дитинства (1-2 гл.). Назарет. Проповідь Йоана Хрестителя (3:1-20). Портрет Ісуса. Проповідь в Назареті (4:16-30). Покликання учнів (5:1-11). 6 глава. Наїн (7:11-17). Притчі (8:1-21). Буря, біси, зцілення та воскресіння дочки Яіра (8:22-56). Ісус і діти (9:46-48). Подорож в Єрусалим (9:51-62). Марія та Марфа (10:38-42). Звана вечеря (14:1-24). Притчі про загублених (15 гл.). Багаті та бідні (16 гл.). Оздоровлення 10 прокажених (17:11-19). Фарисей та митар (18:9-14). Доля Єрусалиму (17:22-37, 19:41-44, 21:20-24, 23:26-32). Остання Вечеря (22:1-23). Смерть та похорон (23:44-56). Воскресіння (24 гл.).

Змістовий модуль 2: Дії Святих Апостолів

Тема 9. Різні погляди на Книгу. Структура. Теми. Ціль

Місіонерська перспектива. Греко-римська історіографія. Дії Святого Духа. Теми. Цілі. Паралелі між Петром та Павлом.

Тема 10. Вознесіння Господнє. П'ятидесятниця

Останні настанови Ісуса апостолам. Вознесіння. Обрання Матія. П'ятидесятниця. Перша проповідь Петра.

Тема 11. Первісна Церква

Зцілення хромого. Суд Синедріону. Молитва апостолів. Внутрішнє життя первісної церкви. Доля Ананії та Сапфіри. Друге ув'язнення апостолів, та чудесне звільнення. Стефан. Проповідь Филипа у Самарії. Петро та Іоан у Самарії. Филип та євнух.

Тема 12. Церква поза Єрусалимом

Навернення Савла. Петро в Лідді. Петро та Корнилій. Церква в Антіохії.

Тема 13. Перша місіонерська подорож апостола Павла

Павло та Варнава на Кіпрі. Подорож до Пергії та Антіохії Пісідійської. Апостоли в Іконії, Лістрі та Дербі. Собор в Єрусалимі.

Тема 14. Друга місіонерська подорож апостола Павла

Павло у Лістрі, Дербі та Троаді. Темничний сторож. Павло у Солуні та Верії. Проповідь в Атонах. Апостол у Коринфі.

Тема 15. Третя місіонерська подорож апостола Павла

Павло у Ефесі. Подорож до Македонії та Греції. Апостол у Троаді. Подорож до Меліту. Прощання з ефеськими пресвітерами. Подорож до Кесарії. Подорож до Єрусалима. Ув'язнення Павла.

Тема 16. Апостол Павло в ув'язненні

Звернення до народу. Допит. Явлення Ісуса Христа Павлові. Павло в Кесарії. Павло перед судом Феста та Агриппи.

Тема 17. Подорож апостола Павла до Риму

В дорозі до Риму. Буря. На Мальті. Прибуття до Риму. Павло у Римі.

Змістовий модуль 3. Послання ап. Павла

Тема 18. Герменевтика послань

Природа послань

Тема 19. Апостол Павло та його послання

Природа послань. Біографія Павла. Важливість Дамаску.

Тема 20. Послання апостола Павла до Римлян

Вступ. Як формується світогляд людини. Церква в Римі. Теми. Розділи. Коротки огляд деяких тем.

Тема 21. Послання апостола Павла до Галатів

Церква в Галатії. Час і причина написання. Віровідступність галатів. Гідність служіння Павла. Павло та Петро в Антіохії. Закон та благодать. Християнська свобода та любов.

Тема 22. Перше послання апостола Павла до Коринтян

Ціль. Теми. Короткий огляд гл. 1-6. Відповідь Павла на різні питання: щодо одружених, щодо неодружених, щодо ідоложертовного, щодо поведінки чоловіків та жінок, щодо Причастя, щодо духовності. Жінки у церкві. Про воскресіння. Закінчення.

Тема 23. Друге послання апостола Павла до Коринтян

Місце, час і причина написання. Огляд змісту послання.

Тема 24. Послання апостола Павла до Ефесян

Новий погляд на Павла. Церква в Ефесі. Місце, час і причина написання послання. 1 глава. Взаємовідносини євреїв та язичників. Тайна.

Тема 25. Послання до Колосян

Церква у Колосах. Місце, час і причина написання послання. Огляд змісту та тем послання.

Тема 26. Послання апостола Павла до Филипян

Церква у Филипах. Місце, час та причина написання. Огляд змісту та тем послання.

Тема 27. Послання апостола Павла до Солунян

Місце, час і причина написання послання. Огляд змісту послання.

Тема 28. Пастирські послання апостола Павла (до Тимотея, до Тита, до Філімона)

Значення послань. Адресати. Основні теми.

Тема 29. Послання до Євреїв

Авторство. Структура. Основні теми.

Змістовий модуль 4. Соборні послання

Тема 30. Послання апостола Якова

Автор. Акценти. Структура. Основні теми.

Тема 31. Послання апостола Петра та Послання Юди

Автор. Місце, час і мета написання. Огляд змісту.

Тема 32. Послання апостола Йоанна Богослова

Автор. Місце, час і причина написання послань. Огляд змісту

Змістовий модуль 5. Книга Одкровення ап. Йоана Богослова (Апокаліпсис)

Тема 33. Природа Апокаліпсисів

Жанр. Ознаки

Тема 34. Вступ до книги Одкровення

Структура книги Одкровення. Час і причини написання. Зміст книги.

Тема 35. Послання Семи церквам

Структура. Зміст послань

Тема 36. Перший етап видінь

Видіння небесного Престолу й Агнця. Зняття печатей з книги

Тема 37. Другий етап видінь

Божі обранці. Сім ангелів. Два свідки. Видіння небесного Храму

Тема 38. Третій етап видінь

Жінка та дракон. Два звіра. Жнива.

Тема 39. Четвертий етап видінь

Ангели з сьома карами. Блудниця і звір. Загибель Вавилона. Вірний і Правдивий на білому коні.

Тема 40. П'ятий етап видінь

Ув'язнення дракона. Тисячолітнє царство. Останній Суд. Новий Єрусалим. Заклучна частина.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо го	У тому числі					усьо го	У тому числі				
		л	с	пр	Сам роб	Інд завд (за наявн)		л	с	пр	Сам роб	Інд завд (за наявн)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1: Чотири Євангелія												
Тема 1. Вступ. Структура Нового Завіту. Історичний фон Нового Завіту	36	8	10	-	18			1	1			
Тема 2. Дослідження Євангелій	46	8	14	-	24			1	1			
Тема 3. Євангелія від Матея 1-23 гл.	34	14	2	-	18			1	1			
Тема 4. Матея 24-25 гл. (Малий Апокаліпсис)	12	6	-	-	6			1	1			
Тема 5. Матея 26-28 гл.	4	2	-	-	2			1	1			
Тема 6. Євангелія від Марка	24	12	-	-	12			1	1			
Тема 7. Євангелія від Йоана	36	14	4	-	18			1	1			
Тема 8. Євангелія від Луки	36	16	2	-	18			1	1			
Змістовий модуль 2: Дії Святих Апостолів												
Тема 9. Різні погляди на Дії. Структура. Теми. Ціль	12	4	2	-	6			1	1			
Тема 10. Вознесіння Господнє. П'ятидесятниця	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 11. Первісна Церква	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 12. Церква поза Єрусалимом	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 13. Перша місіонерська подорож апостола Павла	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 14. Друга місіонерська подорож апостола Павла	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 15. Третя місіонерська подорож апостола Павла	8	2	2	-	4			1	1			

Тема 16. Апостол Павло в ув'язненні	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 17. Подорож апостола Павла до Риму	8	2	2	-	4			1	1			
Змістовий модуль 3. Послання ап. Павла												
Тема 18. Герменевтика послань	4	2	-	-	2			1	1			
Тема 19. Апостол Павло та його послання	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 20. Послання апостола Павла до Римлян	24	8	6	-	10			1	1			
Тема 21. Послання апостола Павла до Галатів	12	2	2	-	8			1	1			
Тема 22. Послання апостола Павла до Коринтян	40	14	8	-	18			1	1			
Тема 23. Друге послання апостола Павла до Коринтян	10	2	2	-	6			1	1			
Тема 24. Послання апостола Павла до Ефесян	8	4	-	-	4			1	1			
Тема 25. Послання до Колосян	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 26. Послання апостола Павла до Филипян	12	4	2	-	6			1	1			
Тема 27. Послання апостола Павла до Солунян	8	2	2	-	4			1	1			
Тема 28. Пастирські послання апостола Павла (Тимотея, Тита, Філімона)	16	6	2	-	8			0.5	0.5			
Тема 29. Послання до Євреїв	12	4	2	-	6			0.5	0.5			
Змістовий модуль 4. Соборні послання												
Тема 30. Послання апостола Якова	12	4	2	-	6			0.5	0.5			
Тема 31. Послання апостола Петра та Послання Юди	14	6	2	-	6			0.5	0.5			
Тема 32. Послання апостола Йоана Богослова	10	2	2	-	6			0.5	0.5			
Змістовий модуль 5. Книга Одкровення ап. Йоана Богослова (Апокаліпсис)												
Тема 33. Природа Апокаліпсисів	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Тема 34. Вступ до книги Одкровення. Структура	10	2	4	-	4			0.5	0.5			
Тема 35. Послання Семи церквам	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Тема 36. Перший етап видінь	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Тема 37. Другий етап видінь	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Тема 38. Третій етап видінь	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Тема 39. Четвертий етап видінь	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Тема 40. П'ятий етап видінь	4	2	-	-	2			0.5	0.5			
Усього годин	540	180	90		270		450	36	36			378

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Вступ до курсу. Загальне поняття про книги Нового Завіту	2	0.3
2	Історичний фон Нового Завіту. Міжзавітний період	2	0.3
3	Імперія Олександра Великого та Римська Імперія	2	0.3
4	Партії іудаїзму	2	0.3
5	Дослідження Євангелій. Деміфологізація. Семінар Ісуса	2	0.3

6	Синоптична проблема	2	0.3
7	Датування. Канони Нового та Старого Завіту	2	0.3
8	Літературний жанр	2	0.3
9	Євангелія від Матея. Автор. Генеалогія. Різдво	2	0.3
10	Мудреці та Ірод. Хрещення Ісуса. Спокуси Ісуса	2	0.3
11	План Євангелія. Центральна тема. Портрет Ісуса	2	0.3
12	Бути учнем. Утихомирення бурі. 12 апостолів. Посли від Йоана	2	0.3
13	Спір про суботу. Притчі Ісуса (13 гл.)	2	0.3
14	Помноження хлібів. Ісус та фарисеї. Преображення	2	0.3
15	Короткий огляд глав 18-23	2	0.3
16	Малий Апокаліпсис (24 гл.). Сучасні погляди. Антихрист	2	0.3
17	Структура гл. 24. Тлумачення	2	0.3
18	Тлумачення гл. 25	2	0.3
19	Матея 26-28. Страждання, смерть та Воскресіння	2	0.3
20	Євангелія від Марка. Глава 1. Глава 2	2	0.3
21	Глави 3-4: оздоровлення сухорукого. Родичі Ісуса. Шторм	2	0.3
22	Одержимий бісами. Смерть Йоана Хрестителя. Ісус іде морем	2	0.3
23	Ісус та хананейка. Визнання Петра. Потрет Ісуса. Тема	2	0.3
24	Огляд гл. 9-11 від Марка	2	0.3
25	Огляд гл. 12-16 (Мк). Епілог (16:9-20)	2	0.3
26	Євангелія від Йоана. Тема. Ціль. Портрет Ісуса. План. Пролог	2	0.3
27	Свідчення Йоана Хрестителя. Перше чудо. Храм	2	0.3
28	Ісус та Никодим. Ісус та самарянка	2	0.3
29	Оздоровлення в Витесді. Помноження хлібів. Свято кучок	2	0.3
30	Ісус та жінка. Зцілення сліпого. Ісус – добрий пастир.	2	0.3
31	Воскресіння Лазаря. Гл. 12. Гл. 13 – обмивання ніг. Гл. 14	2	0.3
32	Виноградна Лоза. Святий Дух. Молитва. Заключення	2	0.3
33	Євангелія від Луки. Ранні кодекси. Автор. Свідотцтва. Дата	2	0.3
34	План. Богословські акценти. Теми уривків з дитинства	2	0.3
35	Назарет. Проповідь Йоана Хрестителя. Портрет Ісуса.	2	0.3
36	Проповідь в Назареті. Покликання учнів. 6 гл. Наїн	2	0.3
37	Притчі (8:1-21). Гл. 8:22-56. Ісус та діти. Подорож в Єрусалим	2	0.3
38	Марія та Марфа. Вечеря. Притчі про загублених. Багаті та бідні	2	0.3
39	Доля Єрусалиму (17:22-37; 19:41-44; 21:20-24; 23:26-32)	2	0.3
40	Остання вечеря. Смерть та похорон. Воскресіння	2	0.3
41	Дії Апостолів. Різні погляди на книгу. Структура. Теми	2	0.3
42	Дії Святого Духа. Цілі. Паралелі між Петром та Павлом	2	0.3
43	Вознесіння Господнє. П'ятидесятниця	2	0.3
44	Первісна Церква	2	0.3
45	Церква поза Єрусалимом	2	0.3
46	Перша місіонерська подорож апостола Павла	2	0.3
47	Друга місіонерська подорож апостола Павла	2	1
48	Третя місіонерська подорож апостола Павла	2	0.3
49	Апостол Павло в ув'язненні	2	0.3
50	Подорож апостола Павла до Риму	2	0.3
51	Герменевтика Послань	2	0.3
52	Апостол Павло та його послання	2	0.3
53	Послання до Римлян. Н.Т. Райт. Як формується наш світогляд	2	0.3
54	Церква в Римі. Суть послання. Розділи	2	0.3
55	Огляд деяких тем. Вірність Бога	2	0.3
56	Огляд деяких тем	2	0.3
57	Послання апостола Павла до Галатів	2	0.3
58	Перше послання до Коринтян. Ціль. Теми. Структура	2	0.3

59	Вступ (1:1-9). Проблема розколів (1:10-4:21)	2	0.3
60	Про поведінку в шлюбі і незайманих	2	0.3
61	Про ідоложертовне	2	0.3
62	Про поведінку жінок та чоловіків. Про причастя	2	0.3
63	Про духовні дари	2	0.3
64	Про поведінку жінок у церкві. Про воскресіння	2	0.3
65	Друге послання до Коринтян	2	0.3
66	Послання до Ефесян. Павло та іудаїзм. 1:3-14	2	0.3
67	Взаємовідносини євреїв та християн	2	0.3
68	Послання до Колосян	2	0.3
69	Послання апостола Павла до Филипян. План. Теми. Дата	2	0.3
70	Огляд послання до Филипян	2	0.3
71	Послання до Солунян. Основні теми	2	0.3
72	Перше послання до Тимотея	2	0.3
73	Друге послання до Тимотея	2	0.3
74	Послання до Тита та Филимона	2	0.3
75	Послання до Євреїв. Адресат. Причини написання	2	0.3
76	Структура послання до Євреїв. Зміст	2	1
77	Послання апостола Якова. Автор. Адресат. Характер послання	2	1
78	Теми послання Якова	2	1
79	Перше послання апостола Петра	2	1
80	Друге послання апостола Петра	2	1
81	Послання апостола Юди	2	1
82	Послання апостола Йоана Богослова	2	1
83	Природа Апокаліпсисів.	2	1
84	Вступ до книги Одкровення. Структура. Різні погляди	2	1
85	Вступ (1 гл). Послання Семи церквам (2-3 гл.)	2	1
86	Перший етап видінь	2	1
87	Другий етап видінь	2	1
88	Третій етап видінь	2	1
89	Четвертий етап видінь	2	1
90	П'ятий етап видінь	2	1

6. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Період Маккавейського правління	2	-
2	Політичне життя новозавітного періоду	2	-
3	Культурне та релігійне середовище палестинського іудаїзму	4	-
4	Месіанські ідеї іудаїзму в новозавітній період	2	-
5	Текстологія Нового Завіту	4	1
6	Історико-критичний аналіз	2	1
7	Проблема синоптичних Євангелій	4	1
8	Формування канону Нового Завіту	2	1
9	Апокрифічна література новозавітного часу	2	1
10	Нагорна проповідь як основа духовно-етичного вчення християнства	2	1
11	Притчі Ісуса Христа	2	1
12	Особливості тексту Євангелія від Йоана	2	1
13	Проблеми критики тексту Євангелія від Йоана	2	1
14	Дії Святих апостолів	2	1
15	Дії Святих апостолів	2	1

16	Перша церква	2	1
17	Перше гоніння на церкву	2	1
18	Апостольська діяльність	2	1
19	Особистість апостола Павла	2	1
20	Навернення Савла	2	1
21	Місіонерська діяльність церкви	2	1
22	Апостольський Собор	2	1
23	Апостол Павло та його послання	2	1
24	Послання до Римлян	2	1
25	Хрещення у 6-7 гл. Римлян	2	
26	Проблема Ізраїля у 9-11 гл. Римлян	2	1
27	Послання до Галатів	2	1
28	Розлучення та повторний шлюб у послання до Коринтян	4	1
29	Духовні дари в церкві	2	1
30	Служіння жінок у церкві	2	1
31	Друге послання до Коринтян	2	1
32	Послання до Ефесян та Колосян	2	1
33	Послання до Филип'ян	2	1
34	Послання до Солун'ян	2	1
35	Пастирські послання апостола Павла	2	1
36	Послання до Євреїв	2	1
37	Соборне послання апостола Якова	2	1
38	Соборні послання апостола Петра та Іуди	2	1
39	Соборні послання апостола Йоана	2	1
40	Апокаліпсис Йоана	4	1

7. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Вступ. Історичний фон Нового Завіту	18	10
2	Дослідження Євангелій	24	10
3	Євангелія від Матея 1-23 гл.	18	10
4	Матея 24-25 гл. (Малий Апокаліпсис)	6	10
5	Матея 26-28 гл.	2	10
6	Євангелія від Марка	12	10
7	Євангелія від Йоана	18	10
8	Євангелія від Луки	18	10
9	Різні погляди на Дії. Структура. Темі. Ціль	6	10
10	Вознесіння Господнє. П'ятидесятниця	4	10
11	Первісна Церква	4	10
12	Церква поза Єрусалимом	4	10
13	Перша місіонерська подорож апостола Павла	4	10
14	Друга місіонерська подорож апостола Павла	4	10
15	Третя місіонерська подорож апостола Павла	4	10
16	Апостол Павло в ув'язненні	4	10
17	Подорож апостола Павла до Риму	4	10
18	Герменевтика послань	2	10
19	Апостол Павло та його послання	4	10
20	Послання апостола Павла до Римлян	10	10
21	Послання апостола Павла до Галатів	8	10
22	Послання апостола Павла до Коринтян	18	10
23	Друге послання апостола Павла до Коринтян	6	10

24	Посланная апостола Павла до Ефесян	4	10
25	Посланняя до Колосян	4	10
26	Посланняя апостола Павла до Филипян	6	10
27	Посланняя апостола Павла до Солунян	4	10
28	Посланняя апостола Павла до Тимотея, Тита та Филимона	8	10
29	Посланняя до Євреїв	6	10
30	Посланняя апостола Якова	6	10
31	Посланняя апостола Петра та Посланняя Юди	6	10
32	Посланняя апостола Йоана Богослова	6	10
33	Природа Апокаліпсисів	2	10
34	Вступ до книги Одкровення. Структура	4	10
35	Посланняя Семи церквам	2	8
36	Перший етап видінь	2	8
37	Другий етап видінь	2	8
38	Третій етап видінь	2	8
39	Четвертий етап видінь	2	8
40	П'ятий етап видінь	2	8

8. Види контролю і система накопичення балів

	Види контрольного заходу	Кількість контрольн. заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Виступ на семінарському занятті	40	0-1	0-40
2	Участь у дискусії на семінарському занятті	40	0-0,25	0-10
3	Письмова робота №1	1	6	0-6
4	Письмова робота №2	1	8	0-8
5	Залік	2	0-8	0-16
6	Іспит	1	0-20	0-20
	Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою Інституту	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Плани семінарських занять

Семінар 1

Тема: Період Макавейського правління (2 год.)

План

1. Причини, які привели до Макавейського повстання
2. Війна та очищення Храму
3. Правління династії Хасмонеїв

Література:

1. Беннет Р. Исторический фон Нового Завета. – Одесса: Христианский гуманитарно-экономический открытый университет, 2015. – 216 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Мецгер Б. Новый Завет: Контекст, формирование, содержание. – Москва: ББИ, 2006. – 360 с.
4. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
5. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.

Семінар 2

Тема: Політичне життя новозавітного періоду (2 год.)

План

1. Римська Імперія
2. Еленістичні Царства

Література:

1. Беннет Р. Исторический фон Нового Завета. – Одесса: Христианский гуманитарно-экономический открытый университет, 2015. – 216 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Мецгер Б. Новый Завет: Контекст, формирование, содержание. – Москва: ББИ, 2006. – 360 с.
5. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
6. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.

Семінар 3

Тема: Культурне та релігійне середовище палестинського іудаїзму (4 год.)

План

1. Огляд міжзавітної іудейської літератури
2. Пирке Авод перед епохою Нового Завіту
3. Секти, партії та класи палестинського іудаїзму
4. Фарисеї та садукеї у часи Ісуса Христа

Література:

1. Ауни Д. Е. Новый Завет и его литературное окружение. – СПб.: РБО, 2000. – 272 с.
2. Беннет Р. Исторический фон Нового Завета. – Одесса: Христианский гуманитарно-экономический открытый университет, 2015. – 216 с.
3. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Мецгер Б. Новый Завет: Контекст, формирование, содержание. – Москва: ББИ, 2006. – 360 с.
6. Райт Н. Т. Апостол Павел и верность Бога. Том первый. – Черкассы: Коллоквиум, 2015. – 776 с.
7. Райт Н. Т. Новый Завет и народ Божий. – Черкассы: Коллоквиум, 2013. – 704 с.
8. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
9. Смирнов А.В. Мессиянские ожидания и верования иудеев около времен Иисуса Христа: от Макавейских войн до разрушения Иерусалима римлянами. – СПб.: Издательство Олега Абышко, 2010. – 536 с.
10. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

11. Флавий И. Иудейская война. – Москва: Мосты культуры, 2008. – 524 с.
12. Флавий И. Иудейские древности: в 2-х т. – Минск: Беларусь, 1994, – 1164 с.
13. Хенгель М. Иисус и иудаизм / М. Хенгель, А. М. Швемер. – Москва: Издательство ББИ, 2016. – 740 с.
14. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.

Семинар 4

Тема: Месіанські ідеї іудаїзму в новозавітній період (2 год.)

План

1. Месіанські очікування іудаїзму в новозавітній період
2. Ставлення іудеїв до римлян в новозавітній період

Література:

1. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
2. Кассиан (Безобразов). Христос и первое христианское поколение / Кассиан (Безобразов). – 4-е изд. – Москва: Православный Свято-Тихоновский Богословский институт, 2006. – 560 с.
3. Райт Н. Т. Новый Завет и народ Божий. – Черкассы: Коллоквиум, 2013. – 704 с.
4. Сандерс Э. П. Иисус в контексте иудаизма. – Москва: Мысль, 2012. – 610 с.
5. Смирнов А.В. Мессиианские ожидания и верования иудеев около времен Иисуса Христа: от Маккавейских войн до разрушения Иерусалима римлянами. – СПб.: Издательство Олега Абышко, 2010. – 536 с.
6. Флавий И. Иудейская война. – Москва: Мосты культуры, 2008. – 524 с.
7. Флавий И. Иудейские древности: в 2-х т. – Минск: Беларусь, 1994, – 1164 с.
8. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.
9. Янси Ф. Иисус, Которого я не знал. – СПб.: Кайрос, 2001. – 344 с.

Семинар 5

Тема: Текстологія Нового Завіту (4 год.)

План

1. Історія становлення текстології як наукової дисципліни
2. Сучасні методи текстології
3. Історичний фон формування текстів
4. Причини виникнення помилок при передачі текстів Нового Завіту
5. Проблеми формування єдиного тексту (на прикладі текста Nestle Aland)

Література:

1. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
2. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
3. Мецгер Б. Текстология Нового Завета: Рукописная традиция возникновения искажений и реконструкция оригинала. – Москва: ББИ, 1996. – 325 с.
4. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
5. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
6. Черський Я. Методологія досліджень Нового Завіту. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2017. – 208 с.

Семинар 6

Тема: Історико-критичний аналіз (2 год.)

План

1. Літературна критика
2. Критика форми
3. Критика традиції
4. Критика редакції

Література:

1. Бокэм Р. Иисус глазами очевидцев. Первые дни христианства: живые голоса свидетелей / Р. Бокэм. – Москва: Эксмо, 2011. – 672 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
6. Макдауэлл Дж. Свидетельства достоверности Библии: повод к размышлениям и основание для принятия решения / Джош Макдауэлл. – СПб.: Библия для всех, 2009. – 747 с.
7. Мецгер Б. Текстология Нового Завета: Рукописная традиция возникновение искажений и реконструкция оригинала. – Москва: ББИ, 1996. – 325 с.
8. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
9. Стилианопулос Т. Новый Завет: Православная перспектива: писание, предание, герменевтика / Т. Стилианопулос. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 296 с.
10. Толкование Нового Завета: сборник эссе о принципах и методах / под ред. А. Г. Маршалла. – СПб.: Библия для всех, 2004. – 487 с.
11. Черський Я. Методологія досліджень Нового Завіту. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2017. – 208 с.

Семинар 7

Тема: Проблема синоптичних Євангелій (4 год.)

План

1. Сутність синоптичної проблеми
2. Історичний огляд та запропоновані рішення
3. Теорія письмових джерел Єв. Від Марка
4. Теорія Q
5. Подібності та відмінності в синоптичних Євангеліях
6. Фактори в пошуках рішення синоптичної проблеми

Література:

1. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
4. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
5. Каравидопулос И. Введение в Новый Завет / И. Каравидопулос. – Москва: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2010. – 366 с.
6. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
7. Ролофф Ю. Введение в Новый Завет / Ю. Ролофф. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2011. – 227 с.
8. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
9. Черський Я. Вступ до книг Нового Завіту. – Львів: Видавництво ЛБА, 1997. – 108 с.

Семинар 8

Тема: Формування Канону Нового Завіту (2 год.)

План

1. Підготовчий період: 1-2 століття
2. Причини, які вплинули на розвиток канону
3. Розвиток канону на Сході та Заході

Література:

1. Брюс Ф. Ф. Документы Нового Завета: достоверны ли они? / Ф. Ф. Брюс. – Чикаго: SGP, 1990. – 156 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Данн Дж. Д. Единство и многообразие в Новом Завете: Исследование природы первоначального христианства. – Москва: ББИ, 1997. – 526 с.
4. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
5. Каравидопулос И. Введение в Новый Завет / И. Каравидопулос. – Москва: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2010. – 366 с.
6. Мецгер Б. Канон Нового Завета: Происхождение, развитие, значение. – Москва: ББИ, 1998. – 331 с.
7. Мецгер Б. Новый Завет: Контекст, формирование, содержание. – Москва: ББИ, 2006. – 360 с.
8. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.

Семинар 9

Тема: Апокрифічна література новозавітнього часу (2 год.)

План

1. Апокрифічні євангелія
2. Апокрифічні дії
3. Апокрифічні послання
4. Апокрифічні апокаліпсиси

Література:

1. Ауні Д. Е. Новый Завет и его литературное окружение. – СПб.: РБО, 2000. – 272 с.
2. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
3. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
4. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
5. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
6. Хенгель М. Иисус и иудаизм / М. Хенгель, А. М. Швеммер. – Москва: Издательство ББИ, 2016. – 740 с.
7. Эванс К. Сфабрикованный Иисус: как современные исследователи искажают евангелия / К. Эванс. – Москва: Эксмо, 2009. – 336 с.
8. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.

Семинар 10

Тема: Нагорна проповідь як основа духовно-етичного вчення християнства (2 год.)

План

1. Заповіді блаженства як духовно-етичний ідеал християнства
2. Співвідношення Старого та Нового Завітів
3. Основні положення християнської етики: відношення до зла та любов до ворогів
4. Молитва та піст

Література:

1. Кассиан (Безобразов). Христос и первое христианское поколение / Кассиан (Безобразов). – 4-е изд. - Москва: Православный Свято-Тихоновский Богословский институт, 2006. – 560 с.
2. Луц У. Нагорная проповедь (Мф. 5-7): богословско-экзегетический комментарий / У. Луц. – Москва: Издательство ББИ, 2014. – 515 с.
3. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
4. Ратцингер Й. Иисус из Назарета. – СПб.: Изд. Дом "Азбука-классика", 2009. – 416 с.
5. Стотт Дж.Р.У. Нагорная проповедь / Дж.Р.У. Стотт. – СПб.: Мирт, 1996. – 280 с.

6. Хейз Р. Этика Нового Завета. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 712 с.
7. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.
8. Янси Ф. Иисус, Которого я не знал. – СПб.: Кайрос, 2001. – 344 с.

Семинар 11

Тема: Притчі Ісуса Христа (2 год.)

План

1. Притчі як літературний жанр
2. Приклади тлумачення притч

Література:

1. Бломберг К. Интерпретация притчей. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 380 с.
2. Ратцингер Й. Иисус из Назарета. – СПб.: Изд. Дом "Азбука-классика", 2009. – 416 с.
3. Снодграсс К. Притчи Иисуса: полный путеводитель по притчам Иисуса Христа. – СПб.: Мирт, 2014. – 926 с.
4. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Г. Д. Фи, Д. К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.
5. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.

Семинар 12

Тема: Особливості тексту Євангелія від Йоана (2 год.)

План

1. Особливості тексту та композиції Євангелія від Йоана
2. Особливості тексту в порівнянні з синоптичними євангеліями
3. Богословські ідеї Євангелія від Йоанна

Література:

1. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
2. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
3. Каравидопулос И. Введение в Новый Завет / И. Каравидопулос. – Москва: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2010. – 366 с.
4. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.

Семинар 13

Проблеми критики тексту Євангелія від Йоана (2 год.)

План

1. Проблеми критики тексту Євангелія від Йоана
2. Становлення до критики тексту Євангелія від Йоана

Література:

1. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
2. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
3. Каравидопулос И. Введение в Новый Завет / И. Каравидопулос. – Москва: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2010. – 366 с.
4. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.

Семинар 14

Тема: Дії Святих апостолів (2 год.)

План

1. Характеристика книги
2. Історичність книги
3. Місце написання

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
4. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
5. Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
6. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
7. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Г. Д. Фи, Д. К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.

Семинар 15

Тема Дії Святих апостолів (2 год.)

План

1. Ціль книги
2. Адресат книги

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Гатри, Дональд. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
4. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
5. Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
6. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
7. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Г. Д. Фи, Д. К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.

Семинар 16

Тема: Перша церква (2 год.)

План

1. Життя першої церкви
2. Проблеми та їх вирішення

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
4. Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
5. Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
6. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
7. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Г. Д. Фи, Д. К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.

Семинар 17

Тема: Перше гоніння на церкву (2 год.)

План

1. Причини гоніння
2. Наслідки гоніння

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.

3. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
4. Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
5. Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
6. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 18

Тема: Апостольська діяльність (2 год.)

План

1. Діяльність Филипа
2. Петро та Корнілій

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
3. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
4. Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
5. Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
6. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 19

Тема: Особистість апостола Павла (2 год.)

План

1. Біографія Павла
2. Освіта та іудейська ідентичність Павла

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Лозе Э. Павел: биография. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 364 с.
5. Макрей Дж. Жизнь и учение апостола Павла. – Черкассы: Коллоквиум, 2009. – 534 с.
6. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
7. Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
8. Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
9. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 20

Тема: Навернення Савла (2 год.)

План

1. Розповідь про навернення у 9-й гл.
2. Розповідь про навернення у 22-й гл.
3. Розповідь про навернення у 26-й гл.

Література:

1. Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Лозе Э. Павел: биография. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 364 с.

- Макрей Дж. Жизнь и учение апостола Павла. – Черкассы: Коллоквиум, 2009. – 534 с.
- Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
- Риз Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.

Семинар 21

Тема: Місіонерська діяльність церкви (2 год.)

План

- Життя Антохійської церкви
- Перша подорож Павла та Варнави
- Друга подорож Павла
- Третя подорож Павла

Література:

- Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
- Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
- Макрей Дж. Жизнь и учение апостола Павла. – Черкассы: Коллоквиум, 2009. – 534 с.
- Мецгер Б. Новый Завет: Контекст, формирование, содержание. – Москва: ББИ, 2006. – 360 с.
- Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
- Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
- Риз, Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
- Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 22

Тема: Апостольський Собор (2 год.)

План

- Причини зібрання Собору
- Рішення Собору
- Вплив рішення Собору

Література:

- Баркли У. Толкование к Деяниям Святых Апостолов. – USA: ВСБ, 1982. – 216 с.
- Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
- Лозе Э. Павел: биография. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 364 с.
- Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
- Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
- Риз, Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
- Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
- Фабрис Р. Павел. Апостол народов / Р. Фабрис. – Москва: Паолине, 2008. – 416 с.

Семинар 23

Тема: Апостол Павло та його послання (2 год.)

План

- Подібності та розбіжності між посланнями Павла та античними листами
- Адресати послань апостола Павла

Література:

- Баркли У. Толкование Послания к Римлянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1980. – 255 с.
- Лозе Э. Павел: биография. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 364 с.

3. Макрей Дж. Жизнь и учение апостола Павла. – Черкассы: Коллоквиум, 2009. – 534 с.
4. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
5. Сантала Р. Апостол Павел, человек и учитель в свете иудейских источников. – СПб.: Библия для всех, 1997. – 179 с.
6. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Г. Д. Фи, Д. К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.

Семинар 24

Тема: Послання до Римлян (2 год.)

План

1. Римська церква
2. Причини написання
3. Основні теми послання

Література:

1. Баркли У. Толкование Послания к Римлянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1980. – 255 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Грейтхауз У. М. Послание к римлянам: комментарии веслианской традиции: в 2-х т. / У. Грейтхауз, Дж. Лайонс. – СПб.: Вера и Святость, 2008. – 416 с. (Т.1) 394 с. (Т.2)
6. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
7. Райт Н. Т. Павел. Послание к Римлянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 253 с.
8. Риз, Г. Л. Критический и экзегетический комментарий к книге апостола Павла Послание к Римлянам. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 646 с.
9. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 25

Тема: Хрещення у 6-7 гл. Римлян (2 год.)

План

1. Аналіз 6-7 гл. Римлян
2. Вплив 6-7 гл. на значення хрещення

Література:

1. Баркли У. Толкование Послания к Римлянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1980. – 255 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Грейтхауз У. М. Послание к римлянам: комментарии веслианской традиции: в 2-х т. / У. Грейтхауз, Дж. Лайонс. – СПб.: Вера и Святость, 2008. – 416 с. (Т.1) 394 с. (Т.2)
6. Котрелл Дж. Крещение. Что говорит о нем Библия. – Москва: Протестант, 1993. – 144 с.
7. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
8. Райт Н. Т. Павел. Послание к Римлянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 253 с.
9. Риз, Г. Л. Критический и экзегетический комментарий к книге апостола Павла Послание к Римлянам. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 646 с.

Семинар 26

Тема: Проблема Ізраїля у 9-11 гл. Римлян (2 год.)

План

1. Сучасні погляди на гл. 9-11
2. Аналіз 9-11 гл. Римлян
3. Тема “народу Божого” в посланні до Римлян

Література:

1. Баркли У. Толкование Послания к Римлянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1980. – 255 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Грейтхауз У. М. Послание к римлянам: комментарии веслианской традиции: в 2-х т. / У. Грейтхауз, Дж. Лайонс. – СПб.: Вера и Святость, 2008. – 416 с. (Т.1) 394 с. (Т.2)
6. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
7. Лонг Р. Евангелие в послании к Римлянам / Р. Лонг. – К.: Нард, 2005. – 488 с.
8. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
9. Райт Н. Т. Павел. Послание к Римлянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 253 с.
10. Риз, Г. Л. Критический и экзегетический комментарий к книге апостола Павла Послание к Римлянам. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 646 с.
11. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.

Семинар 27

Тема: Послання до Галатів (2 год.)

План

1. Північно- та південно-галатійські теорії написання послань
2. Дата написання послання в контексті книги Дії апостолів
3. Основні теми

Література:

1. Баркли У. Толкование Посланий к Галатам, Ефесянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 186 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
6. Райт Н. Т. Павел. Послания к Галатам и Фессалоникийцам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 180 с.
7. Стотт Дж.Р.У. Послание к Галатам / Дж.Р.У. Стотт. – СПб.: Мирт, 1995. – 232 с.
8. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 28

Тема: Розлучення та повторний шлюб у 1-му послання до Коринтян (4 год.)

План

1. Аналіз 7 гл. 1-го послання до Коринтян
2. Порівняння з іншими текстами Нового Завіту
3. Сучасний стан проблеми

Література:

1. Баркли У. Толкование послания к Коринфянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1981. – 295 с.
2. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
3. Инстоун-Брюер Д. Развод и повторный брак в Библии / Д. Инстоун-Брюер. – Черкассы: Коллоквиум, 2016. – 446 с.
4. Сандерс Э. П. Иисус в контексте иудаизма. – Москва: Мысль, 2012. – 610 с.
5. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
6. Тисельтон Э. 1 Коринфянам. – Черкассы: Коллоквиум, 2017. – 680 с.

7. Хейз Р. Этика Нового Завета. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 712 с.

Семінар 29

Тема: Духовні дари в церкві (2 год.)

План

1. Сучасні погляди на духовні дари
2. Аналіз 12 та 14 гл. 1-го послання до Коринтян
3. Місце 13 гл. у темі духовних дарів

Література:

1. Баркли У. Толкование послания к Коринфянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1981. – 295 с.
2. Линкольн Ч.В. Первое послание к Коринфянам / Ч.В. Линкольн. – Донецк: ОБФ “Восточное-Европейская Миссия”, 2010. – 296 с.
3. Райт Н. Т. Павел. Послания к Коринфянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 440 с.
4. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
5. Тисельтон Э. 1 Коринфянам. – Черкассы: Коллоквиум, 2017. – 680 с.
6. Томас Р.Л. О дарах духовных. Систематическое изучение 1 Коринфянам 12-14 / Р.Л. Томас. – США: Издательство “Благодать”, 2006. – 458 с.

Семінар 30

Тема: Служіння жінок у церкві (2 год.)

1. Сучасні погляди на служіння жінок в церкві
2. Аналіз 11 гл. 1-го послання до Коринтян (11:2-16)
3. Аналіз 1 Кор. 14:33-36

Література:

1. Баркли У. Толкование послания к Коринфянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1981. – 295 с.
2. Райт Н. Т. Павел. Послания к Коринфянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 440 с.
3. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
4. Тисельтон Э. 1 Коринфянам / Э. Тисельтон. – Черкассы: Коллоквиум, 2017. – 680 с.
5. Хейз Р. Этика Нового Завета. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 712 с.

Семінар 31

Тема: Друге послання до Коринтян (2 год.)

План

1. Причина, час та місце написання
2. Основні теми послання

Література:

1. Баркли У. Толкование посланий к Коринфянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1981. – 295 с.
2. Барнет П. Второе послание к Коринфянам / П. Барнет. – СПб.: Мирт, 2002. – 204 с.
3. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Гатри, Дональд. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
6. Карвер Ф. Г. Второе послание к Коринфянам: комментарий веслианской традиции / Ф. Г. Карвер. – СПб.: Вера и Святость, 2013. – 516 с.
7. Линкольн Ч.В. Второе послание к Коринфянам / Ч.В. Линкольн. – Донецк: ОБФ “Восточное-Европейская Миссия”, 2010. – 156 с.
8. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
9. Райт Н. Т. Павел. Послания к Коринфянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 440 с.

10. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 32

Тема: Послання до Ефесян та Колоссян (2 год.)

План

1. Причини та адресат написання
2. Основні теми послання

Література:

1. Баркли У. Толкование Посланий к Галатам, Ефессянам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 186 с.
2. Баркли У. Толкование Посланий к Филиппийцам, Колоссянам и Фессалоникийцам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 226 с.
3. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
6. Макрей Дж. Жизнь и учение апостола Павла. – Черкассы: Коллоквиум, 2009. – 534 с.
7. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
8. Райт Н. Т. Павел. Послания из тюрьмы: к Ефессянам, Филиппийцам, Колоссянам и Филимону: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 212 с.
9. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
10. Хейз Р. Этика Нового Завета. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 712 с.

Семинар 33

Тема: Послання до Филиппян (2 год.)

План

1. Причини, місце та час написання
2. Основні теми послання

Література:

1. Баркли У. Толкование Посланий к Филиппийцам, Колоссянам и Фессалоникийцам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 226 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
6. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
7. Флемминг Д. Послание к филиппийцам: комментарии веслианской традиции / Д. Флемминг. – СПб.: Вера и Святость, 2012. – 320 с.

Семинар 34

Тема: Послання до Солунян (2 год.)

План

1. Причини та час написання
2. Структурний аналіз 1 Сол.
3. Есхатологія в посланнях до Солунян

Література:

1. Баркли У. Толкование Посланий к Филиппийцам, Колоссянам и Фессалоникийцам / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 226 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.

6. Райт Н. Т. Павел. Послания к Галатам и Фессалоникийцам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 180 с.
7. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 35

Тема: Пастырські послання апостола Павла (2 год.)

План

1. Причини, час та місце написання
2. Основні теми послань

Література:

1. Баркли У. Толкование Посланий к Тимофею, Титу и Филимону / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1983. – 311 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
6. Райт Н. Т. Павел. Пастырские послания. I и II Послания к Тимофею и Послание к Титу: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 180 с.
7. Райт Н. Т. Павел. Послания из тюрьмы: к Ефессянам, Филиппийцам, Колоссянам и Филимону: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 212 с.
8. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 36

Тема: Послання до Євреїв (2 год.)

План

1. Причини, час та місце написання
2. Проблеми авторства
3. Основні теми

Література:

1. Баркли У. Толкование Посланий к Евреям / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1984. – 228 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Браун Р. Послание к Евреям / Р. Браун. – СПб.: Мирт, 2002. – 269 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
6. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
7. Райт Н. Т. Послание к Евреям: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 171 с.
8. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 37

Тема: Соборне послання апостола Якова (2 год.)

План

1. Причини, місце, час написання. Адресати
2. Основні теми послання

Література:

1. Баркли У. Толкование посланий Иакова и Петра / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1985. – 400 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Майер Г. Комментарий к Библии. Послание Иакова. Послание Иуды / Г. Майер, М. Голланд. – СПб.: Свет на востоке, 2005. – 224 с.

6. Майер Г. Послание Иакова: историко-богословский комментарий к Новому Завету / Г. Майер. – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 288 с.
7. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
8. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2016. – 166 с.
9. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2013. – 176 с.
10. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 38

Тема: Соборні послання апостола Петра та Іуди (2 год.)

План

1. Причини та час написання
2. Основні теми послань

Література:

1. Баркли У. Толкование посланий Иакова и Петра / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1985. – 400 с.
2. Баркли У. Толкование посланий Иоанна и Иуды / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 208 с.
3. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
6. Майер Г. Комментарий к Библии. Послание Иакова. Послание Иуды / Г. Майер, М. Голланд. – СПб.: Свет на востоке, 2005. – 224 с.
7. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
8. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2016. – 166 с.
9. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2013. – 176 с.
10. Стюарт Т. Послания апостола Петра / Т. Стюарт. – Донецк: ВБФ “Восточноевропейская гуманитарная миссия”, 2014. – 156 с.
11. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Семинар 39

Тема: Соборні послання апостола Йоана (2 год.)

План

1. Причини та місце написання
2. Основні теми послань апостола Йоана

Література:

1. Баркли У. Толкование посланий Иоанна и Иуды / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1986. – 208 с.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
3. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
5. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
6. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2016. – 166 с.
7. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2013. – 176 с.
8. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
9. Уильямсон Р. Первое, второе и третье послания Иоанна: комментарии веслианской традиции / Р. Уильямсон. – СПб.: Вера и Святость, 2016. – 246 с.

Семинар 40

Тема: Апокаліпсис Йоана (4 год.)

План

1. Ставлення до книги Одкровення в стародавній церкві
2. Авторство книги
3. Гіпотези датування книги
4. Структура тексту

Література:

1. Баркли У. Толкование Откровения Иоанна / У. Баркли. – USA: ВСБ, 1987. – 437 с.
2. Большой Библийский Словарь / ред.: У. Элуэлл, Ф. Камфорт. – СПб.: Библия для всех, 2005. – 1504 с.
3. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
6. МакНикол А. Дж. Откровение Откровения: комментарий на Апокалипсис Иоанна / А. Дж. МакНикол. – СПб.: Свежинцев Е.Е., 2007. – 88 с.
7. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.
8. Райт Н. Т. Откровение Иоанна: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: ББИ, 2013. – 192 с.
9. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.
10. Уилкок М. Откровение Иоанна Богослова / М. Уилкок. – СПб.: Мирт, 1996. – 320 с.
11. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Г. Д. Фи, Д. К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.
12. Фрискни Т. Сила к победе: Откровение стих за стихом / Т. Фрискни. – Москва: Духовная Академия Апостола Павла, 2003. – 221 с.

10. Теми письмових робіт

Робота №1

Тема: Аналіз теми “Царство Боже” в Євангеліях (Матей, Марк, Лука, Йоан)

Проаналізувати тексти в яких йдеться про “Царство Боже” (Царство Небесне, Царство Моє, Царство Отця) та описати природу та характер цього Царства.

Робота №2

Написати роботу по одній із тем:

1. Синоптична проблема та спроби її вирішення.
2. Ідея “Завіту” в Біблії.
3. Месіанські пророцтва в книгах Старого Завіту.
4. Євангельська есхатологія.
5. Вчення про спокутну жертву Месії в Старому і Новому Завіті.
6. Книга Діянь як історичне джерело.
7. Зміст апостольської проповіді по книзі Діянь.
8. Іудейська проблема в первісній Церкві.
9. Богослов’я ап. Павла та іудейсько-рабиністичне богослов’я.
10. Христологія ап. Павла.
11. Вчення про Церкву в посланнях ап. Павла.
12. Есхатологія послань до Солунян.
13. Вчення про виправдання в посланні до Римлян.
14. Благовістя християнської свободи в посланні до галатів.
15. Христологія ап. Петра.
16. Співвідношення віри і справ у апп. Павла і Якова.
17. Апокаліпсис як літературний жанр.
18. Числова символіка в Апокаліпсисі.
19. Есхатологія в посланнях апостолів та в Апокаліпсису.

11. Екзаменаційні питання

1. Назвіть основні етапи політичної історії Палестини.
2. Опишіть політичне становище і адміністративний поділ Святої Землі в новозавітний період.
3. Охарактеризуйте релігійно-політичні партії Іудеї в новозавітний період.
4. Перерахуйте основні свята іудейського релігійного календаря.
5. Проведіть короткий огляд межзаветної іудейської літератури.
6. Що таке апокрифи?
7. Перерахуйте основні рукописи Нового Завіту.
8. Назвіть основні методи біблійної критики.
9. Роз'ясніть богословський зміст терміну «Євангелія».
10. Що таке «синоптична проблема»?
11. Як Ісус змінив погляд євреїв на «Царство Боже»?
12. Наведіть приклади основних відмінностей синоптичних євангелій від євангелія від Іоанна.
13. Назвіть портрет Ісуса згідно кожного євангелія та основну тему кожного євангелія.
14. Викладіть основні події книги Діянь святих апостолів.
15. Назвіть постанови апостольського собору в Єрусалимі та їх вплив на подальшу історію церкви.
16. Охарактеризуйте особистість апостола Павла.
17. Опишіть основний формат послань ап. Павла.
18. Які відомості повідомляє про себе ап. Павло в посланні до галатів? Порівняйте їх з матеріалом книги Діянь.
19. Поясніть, чому ап. Павло називає закон виховником до Христа?
20. Охарактеризуйте групи, що виникли в результаті розколу коринфської громади.
21. Охарактеризуйте образи, що зображують Церква в 1-му посланні до Коринтян.
22. Порівняйте опис встановлення Євхаристії в 1 Кор.11:23-26 з розповідями євангелістів-синоптиків. До якого з розповідей найближче виклад ап. Павла?
23. Сформулюйте аргументи ап. Павла, викладені в посланні до Римлян, що доводять винність перед Богом всіх людей.
24. Чим, згідно ап. Павлу виправдовується чоловік? Наведіть приклади.
25. Що означає сповідання Христа Господом (Флп. 2:9-11)?
26. Перекажіть уривки з послання до Ефесян, що містять образи Церкви. Які біблійні та історичні підстави цих образів?
27. Перерахуйте якості, необхідні для священства, що містяться в пастирських посланнях.
28. У чому перевага Новозавітній Жертви над жертвами старозавітними?
29. Що ап. Яків називає спокусою? Сенс спокусу.
30. Чим пояснюється співзвуччя теми «віра – справи» у ап. Павла (Рим. 3:28) і ап. Якова (Як. 2:20)?
31. Наведіть старозавітні алюзії в навчанні ап. Петра про царське священство.
32. У чому ап. Петро бачить сенс страждань?
33. Охарактеризуйте вчення і поведінку лжевчителів в посланнях апп. Петра і Іуди.
34. Перерахуйте ознаки справжньої спільності з Богом по соборним посланням ап. Іоанна.
35. Охарактеризуйте Апокаліпсис як літературний жанр.

12. Література до курсу

Основна:

1. Біблія: Святе Письмо Старого та Нового Завіту
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 1. – Москва: ББИ, 2007. – 450 с.
3. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том 2. – Москва: ББИ, 2007. – 571 с.
4. Гандри Р. Обзор Нового Завета. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 493 с.
5. Гатри Д. Введение в Новый Завет. – Одесса: Богомыслие, 1996. – 800 с.
6. Иисус и Евангелия. Словарь / под ред. Д. Грина, С. Макнайта, Г. Маршалла. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2003. – 828 с.
7. Макрей Дж. Жизнь и учение апостола Павла. – Черкассы: Коллоквиум, 2009. – 534 с.
8. Покорны П. Введение в Новый Завет: обзор литературы и богословия Нового Завета / П. Покорны, У. Геккель – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 798 с.

9. Словарь Нового Завета. Том 2. Мир Нового Завета / ред.: К. Эванс, М. Ральф, Р. Даниэль. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 986 с.
10. Тенни М. С. Обзор Нового Завета. – Москва: Духовное возрождение, 2000. – 496 с.

Додаткова:

11. Ауни Д. Е. Новый Завет и его литературное окружение. – СПб.: РБО, 2000. – 272 с.
12. Баркли У. Толкование на Книги Нового Завета. – Всемирный Союз Баптистов, 1980.
13. Беннет Р. Исторический фон Нового Завета. – Одесса: Христианский гуманитарно-экономический открытый университет, 2015. – 216 с.
14. Бломберг К. Интерпретация притчей. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 380 с.
15. Бокэм Р. Иисус глазами очевидцев. Первые дни христианства: живые голоса свидетелей / Р. Бокэм. – Москва: Эксмо, 2011. – 672 с.
16. Браун Р. Послание к Евреям. – СПб.: Мирт, 2002. – 269 с.
17. Брюс Ф. Ф. Документы Нового Завета: достоверны ли они? / Ф. Ф. Брюс. – Чикаго: SGP, 1990. – 156 с.
18. Грейтхауз У. М. Послание к римлянам: комментарии веслианской традиции: в 2-х т. / У. Грейтхауз, Дж. Лайонс. – СПб.: Вера и Святость, 2008. – 416 с. (Т.1) 394 с. (Т.2)
19. Данн Дж.Д. Единство и многообразие в Новом Завете: Исследование природы первоначального христианства / Дж.Д. Данн. – Москва: ББИ, 1997. – 526 с.
20. Евангелие от Луки. Комментарий к греческому тексту / Я.Г. Тестелец. – Москва: ЦБПИ, 2004, 276 с.
21. Иеремиас И. Богословие Нового Завета. Часть первая. Провозвестие Иисуса. – Москва: Восточная литература, 1999. – 368 с.
22. Инстоун-Брюер Д. Развод и повторный брак в Библии / Д. Инстоун-Брюер. – Черкассы: Коллоквиум, 2016. – 446 с.
23. Каравидопулос И. Введение в Новый Завет / И. Каравидопулос. – Москва: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2010. – 366 с.
24. Карвер Ф. Г. Второе послание к Коринфянам: комментарий веслианской традиции / Ф. Г. Карвер. – СПб.: Вера и Святость, 2013. – 516 с.
25. Кассиан (Безобразов). Христос и первое христианское поколение / Кассиан (Безобразов). – 4-е изд. – Москва: Православный Свято-Тихоновский Богословский институт, 2006. – 560 с.
26. Кинер К. Библейский культурно-исторический комментарий. Новый Завет. – СПб.: Мирт, 2005. – 733 с.
27. Кузнецова В. Н. Евангелие от Луки: комментарий / В.Н. Кузнецова. – Москва: Фонд им. Александра Меня, 2004. – 556 с.
28. Лозе Э. Павел: биография. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 364 с.
29. Лонг Р. Евангелие в послании к Римлянам / Роберт Лонг. – К.: Нард, 2005. – 488 с.
30. Майер Г. Комментарий к Библии. Послание Иакова. Послание Иуды / Г. Майер, М. Голланд. – СПб.: Свет на востоке, 2005. – 224 с.
31. Майер Г. Послание Иакова: историко-богословский комментарий к Новому Завету / Г. Майер. – Москва: Издательство ББИ, 2012. – 288 с.
32. Макдональд У. Библейские комментарии для христиан. Новый Завет / У. Макдональд. – Bielefeld: CLV, 2000. – 1468 с.
33. Мень А. Сын Человеческий. – Москва: Протестант, 1991. – 318 с.
34. Мецгер Б. Канон Нового Завета: Происхождение, развитие, значение. – Москва: ББИ, 1998. – 331 с.
35. Мецгер Б. Новый Завет: Контекст, формирование, содержание. – Москва: ББИ, 2006. – 360 с.
36. Мецгер Б. Ранние переводы Нового Завета: Их источники, передача, ограничения. – Москва: ББИ, 2004. – 552 с.
37. Мецгер Б. Текстология Нового Завета: Рукописная традиция возникновение искажений и реконструкция оригинала. – Москва: ББИ, 1996. – 325 с.
38. Новый библейский комментарий: в 3 ч. Ч. 3. Новый Завет. – СПб.: Мирт, 2001. – 751 с.
39. Райл Дж. Ч. Размышления над Евангелием от Матфея. – Харьков: Библос, 2001. – 352 с.

40. Райт Н. Т. Апостол Павел и верность Бога. Том первый. – Черкассы: Коллоквиум, 2015. – 776 с.
41. Райт Н. Т. Воскресение Сына Божьего. – Москва: ББИ, 2011. – 911 с.
42. Райт Н. Т. Деяния Апостолов: популярный комментарий. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 389 с.
43. Райт Н. Т. Иисус и победа Бога. – Москва: ББИ, 2004. – 688 с.
44. Райт Н. Т. Лука. Евангелие: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2008. – 308 с.
45. Райт Н. Т. Марк. Евангелие: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2008. – 228 с.
46. Райт Н. Т. Матфей. Евангелие: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2010, 323 с.
47. Райт Н. Т. Новый Завет и народ Божий. – Черкассы: Коллоквиум, 2013. – 704 с.
48. Райт Н. Т. Откровение Иоанна. – Москва: ББИ, 2013. – 192 с.
49. Райт Н. Т. Павел. Пастырские послания. I и II Послания к Тимофею и Послание к Титу: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 180 с.
50. Райт Н. Т. Павел. Послание к Римлянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 253 с.
51. Райт Н. Т. Павел. Послания из тюрьмы: к Ефессянам, Филиппийцам, Колоссянам и Филимону: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009. – 212 с.
52. Райт Н. Т. Павел. Послания к Галатам и Фессалоникийцам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 180 с.
53. Райт Н. Т. Павел. Послания к Коринфянам: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2010. – 440 с.
54. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий. – Москва: ББИ, 2016. – 166 с.
55. Райт Н. Т. Ранние христианские письма. Иаков, Петр, Иоанн и Иуда: популярный комментарий / Н. Т. Райт. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2013. – 176 с.
56. Райт, Н. Т. Что на самом деле сказал апостол Павел? – Москва: ББИ, 2004. – 186 с.
57. Ратцингер Й. Иисус из Назарета. – СПб.: Изд. Дом "Азбука-классика", 2009. – 416 с.
58. Риз, Г. Л. Аналитический и толковый комментарий книги Деяний. – Минск: Пикорп, 1996. – 956 с.
59. Риз, Г. Л. Критический и экзегетический комментарий к книге апостола Павла Послание к Римлянам. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 646 с.
60. Ролофф Ю. Введение в Новый Завет / Ю. Ролофф. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2011. – 227 с.
61. Сандерс Э. П. Иисус в контексте иудаизма / Эд П. Сандерс. – Москва: Мысль, 2012. – 610 с.
62. Сандерс Э. П. Павел, закон и еврейский народ (215 с.), в книге Христос или Закон? Апостол Павел глазами новозаветной науки. – Москва: РОССПЭН, 2006. – 608 с.
63. Сантала Р. Апостол Павел, человек и учитель в свете иудейских источников / Ристо Сантала. – СПб.: Библия для всех, 1997. – 179 с.
64. Сантала Р. Мессия в Новом Завете в свете раввинистических писаний / Ристо Сантала. – СПб.: Библия для всех, 1996. – 224 с.
65. Славянский библейский комментарий / Редкол.: Сергей Санников (гл. редактор) – К.: ЕААА, Книгоноша, 2016. – 1840 с.
66. Смирнов А.В. Мессианские ожидания и верования иудеев около времен Иисуса Христа: от Маккавейских войн до разрушения Иерусалима римлянами. – СПб.: Издательство Олега Абышко, 2010. – 536 с.
67. Снодграсс К. Притчи Иисуса: полный путеводитель по притчам Иисуса Христа. – СПб.: Мирт, 2014. – 926 с.
68. Стилианопулос Т. Новый Завет: Православная перспектива: писание, предание, герменевтика / Т. Стилианопулос. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 296 с.
69. Тайсен Г. Тень Галилеянина: роман / Герд Тайсен. – Москва: ИД "Флюид", 2006. – 320 с.
70. Тисельтон Э. 1 Коринфянам / Энтони Тисельтон. – Черкассы: Коллоквиум, 2017. – 680 с.

71. Толкование Нового Завета: сборник эссе о принципах и методах / под ред. А. Говарда Маршалла. – СПб.: Библия для всех, 2004. – 487 с.
72. Уилкок М. Откровение Иоанна Богослова / Майкл Уилкок. – СПб.: Мирт, 1996. – 320 с.
73. Уильямсон Р. Первое, второе и третье послания Иоанна: комментарии веслианской традиции / Р. Уильямсон. – СПб.: Вера и Святость, 2016. – 246 с.
74. Уирсби У. Комментарий на Новый Завет. Том 1. Евангелие от Матфея – Послание Иуды / Уоррен Уирсби. – СПб.: Библия для всех. – 848 с.
75. Фи Г. Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность / Гордон Д. Фи, Дуглас К. Стюарт. – СПб.: Логос, 1993. – 216 с.
76. Флавий И. Иудейская война. – Москва: Мосты культуры, 2008. – 524 с.
77. Флавий И. Иудейские древности: в 2-х т. – Минск: Беларусь, 1994, – 1164 с.
78. Флемминг Д. Послание к филиппийцам: комментарии веслианской традиции / Д. Флемминг. – СПб.: Вера и Святость, 2012. – 320 с
79. Фрискни Т. Сила к победе: Откровение стих за стихом / Том Фрискни. – Москва: Духовная Академия Апостола Павла, 2003. – 221 с.
80. Хейз Р. Этика Нового Завета. – Москва: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 712 с.
81. Хенгель М. Иисус и иудаизм / М. Хенгель, А. М. Швемер. – Москва: Издательство ББИ, 2016. – 740 с.
82. Христос или Закон? Апостол Павел глазами новозаветной науки / Сост. А.Л. Чернявский. – Москва: РОССПЭН, 2006. – 608 с.
83. Хукер М. Святой Павел / Морна Хукер. – Москва: Фаир-Пресс, 2005. – 288 с.
84. Черський Я. Вступ до книг Нового Завіту. – Львів: Видавництво ЛБА, 1997. – 108 с.
85. Черський Я. Методологія досліджень Нового Завіту. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2017. – 208 с.
86. Эванс К. Сфабрикованный Иисус: как современные исследователи искажают евангелия / Крейг Эванс. – Москва: Эксмо, 2009. – 336 с.
87. Эдершейм А. Жизнь и времена Иисуса Мессии / Альфред Эдершейм. – Москва: Духовная Академия апостола Павла, 2004. – 1045 с.
88. Янси Ф. Иисус, Которого я не знал / Филип Янси. – СПб.: Кайрос, 2001. – 344 с.

Справочна

89. Большой библейский словарь / Под ред. Уолтера Элуэлла и Филипа Камфорта. – СПб.: Библия для всех, 2005. – 1504 с.
90. Евангельский словарь библейского богословия / Под ред. Уолтера Элуэлла. – СПб.: Библия для всех, 2000. – 1232 с.
91. Новый Завет на греческом языке с подстрочным переводом на русский язык / гл. ред. Анатолий Алексеевич Алексеев, пер. с древнегреч. – СПб.: Российское Библейское Общество, 2002. – 1406 с.
92. Подстрочный греческо-русский Новый Завет: дословный Современный Перевод / под ред. Виктора Журомского. – Житомир: Украинское Общество Благодати, 2005. – 1048 с.
93. Роджерс К. Л. Новый лингвистический и экзегетический ключ к греческому Новому Завету / Клеон Л. Роджерс мл., Клеон Л. Роджерс III. – СПб.: Библия для всех, 2001. – 1008 с.
94. Словарь библейских образов / Под общей редакцией Лиланда Райкена, Джеймса Уилхойта, Тремпера Лонгмана III. – СПб.: Библия для всех, 2005. – 1424 с.
95. Словарь Нового Завета. Т. 1: Иисус и Евангелия / Под ред. Джоэля Грина, Скота Макнайта, Говарда Маршалла. – Москва: ББИ, 2010. – 827 с.
96. Словарь Нового Завета. Т. 2: Мир Нового Завета / Под ред. Крейга Эванса, Ральфа Мартина, Даниэля Рейда. – Москва: ББИ, 2010. – 960 с.

Интернет ресурси

97. <http://biblezoom.ru/>
98. <http://library.e-aaa.info/>
99. <https://www.gumer.info/>